

Požiadavky zo slovenského jazyka a literatúry
TALENTOVÉ SKÚŠKY na šk. rok 2022/2023
Slovenský jazyk a literatúra - štruktúra testu

Štruktúra testu:

- výber správnej možnosti z viacerých alternatív (aj pravopisné cvičenie, teda vybrať napr. i/y; správne spoluhlásky, správne tvary slov, veľké/malé písmená, interpunkčné znamienka);
- úlohy s krátkou odpoveďou.

Obsah testu:

Zvuková stránka jazyka a pravopis:

- znelé a neznelé spoluhlásky, spodobovanie;
- prozodické vlastnosti reči - prízvuk, dôraz, melódia vety, prestávka;
- pravopis vybraných slov;
- rozdeľovanie slov;
- rytmické krátenie;
- slabikotvorné hlásky;
- priama reč, uvádzacia veta.

Spisovná slovenčina:

- protiklad správnej a nesprávnej výslovnosti;
- protiklad správnych a nesprávnych výrazov/tvarov slov, správnych a nesprávnych slovesných väzieb;
- tykanie – vykanie.

Lexikológia – náuka o slovách:

- slovná zásoba a jej členenie, synonymá, antonymá, slovníky;
- spôsoby tvorenia slov;
- jednovýznamové a viacvýznamové slová;
- priame a nepriame pomenovania, metafora, frazeologizmy;

Čítanie s porozumením:

- práca s textom;

Morfológia:

- **podstatné mená** – druhy, skloňovanie, gramatické kategórie, skloňovacie vzory, zvieracie podstatné mená, kategória životnosti, pomnožné podstatné mená, skloňovanie podstatných mien mužského rodu zakončených na -l, -r, nesklonné podstatné mená;
- **prídavné mená** – delenie prídavných mien, stupňovanie, určovanie gramatických kategórií a vzorov prídavných mien;
- **zámená** – delenie zámen, skloňovanie zámen, základné pravidlá pravopisu;
- **číslovky** – delenie čísloviek, skloňovanie, pravidlá písania čísloviek;
- **slovesá** – vid sloviess, plnovýznamovosť sloviess, gramatické kategórie sloviess;
- **príslovky** – delenie prísloviess, stupňovanie prísloviess;
- **predložky** – vokalizácia, väzba s pádmí;
- **spojky** – písanie čiarky v súvetí;
- **častice**;
- **citoslovčia**.

Syntax:

- jednoduchá veta – dvojčlenná a jednočlenná, delenie viet podľa obsahu;
- vetné členy;
- vetné sklady – prisudzovací;
- jednoduché súvetie.

Sloh:

- osnova, nadpis, odsek, kľúčové slová, konspekt;
- správa, oznámenie, rozprávanie, opis, príhovor;
- komunikácia – účastníci, druhy komunikácie;
- slohové postupy a jazykové štýly.

Literatúra:

- literárne druhy a žánre;
- lyrika, druhy lyriky;
- pieseň a jej druhy;
- krátke žánre ľudovej slovesnosti;
- epika, román, druhy románu, báj, legenda, bájka, balada, poviedka, rozprávka (ľudová, autorská, televízna, rozhlasová);

- povest', druhy povestí;
- dráma, divadelná hra;
- kompozícia literárneho diela (vonkajšia: nadpis, odsek, kapitola, diel, verš, strofa, dejstvo, vnútorná: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie; rozprávač, postava);
- literatúra: umelecká, náučná.
- teória literatúry – básnické výrazové prostriedky, metafora, metonymia, personifikácia, rým, druhy rýmu;
- rytmus.

Všetky podrobnosti sú uvedené v dokumente na stránke:

http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjl_nsv_2014.pdf